

Inbjudan till samråd

enligt miljöbalken 6 kap 4 §

Ansökan om koncession för ny 150 kV-ledning mellan Bastusel och Slagnäs

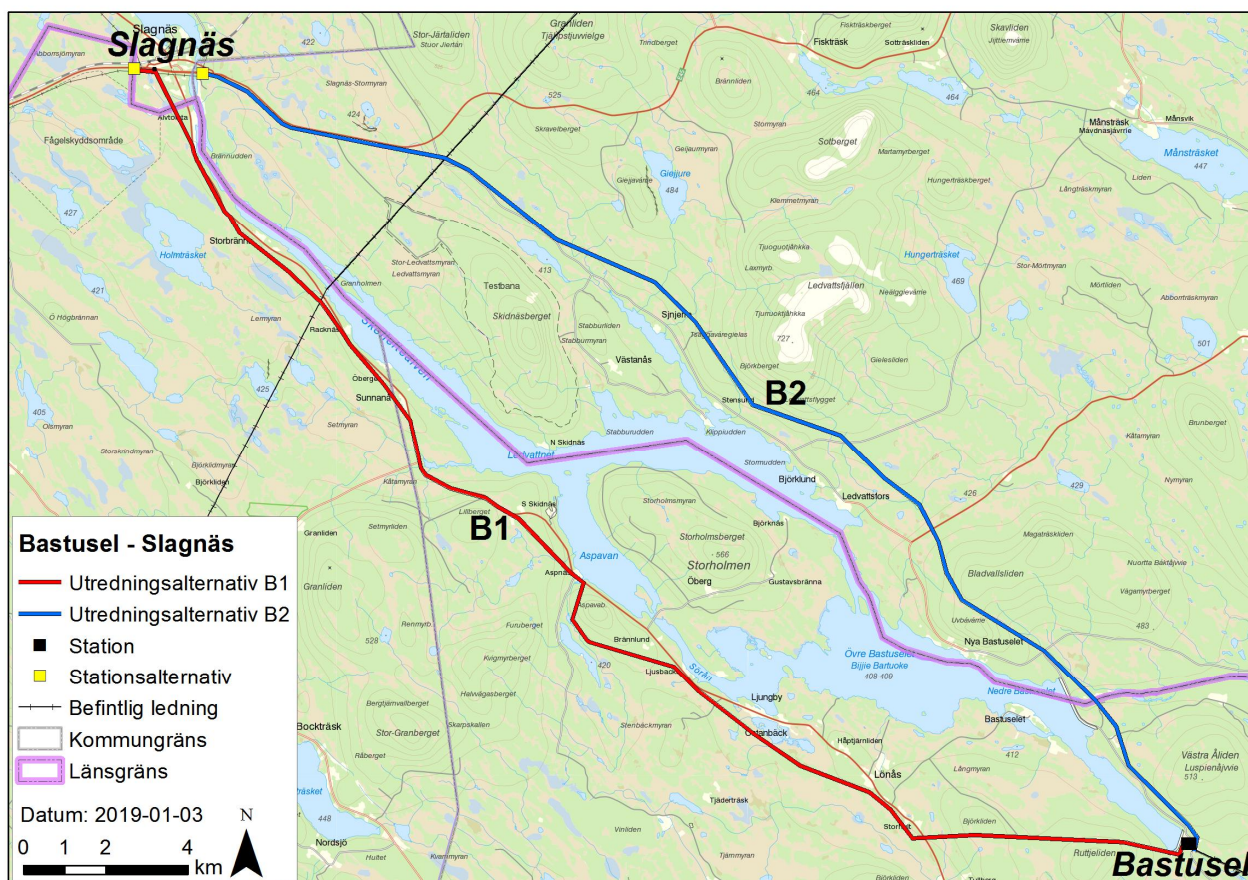
Malå, Sorsele, Arvidsjaur
och Arjeplogs kommuner
Norrbottens och Västerbottens län

1 Inledning och inbjudan till samråd

Bakgrund och syfte

Under december 2017-februari 2018 har Vattenfall Eldistribution AB genomfört samråd för att ansöka om koncession för en ny 150 kV-ledning mellan Bastusel och Arjeplog. I samrådet inkom många synpunkter, framförallt på sträckan mellan Slagnäs och Arjeplog, vilket inneburit att Vattenfall Eldistribution valt att dela upp ansökan i två delar.

Vattenfall Eldistribution avser att ansöka om koncession för en ny 150 kV luftledning från station NK28 Bastusel till en ny station i Slagnäs, se figur 1, och därför genomför Vattenfall Eldistribution nu ett fortsatt samråd. Denna samrådshandling avser sträckan mellan stationerna Bastusel och Slagnäs.

Figur 1. Översiktskarta med utredningsalternativ för den nya 150 kV-ledningen mellan Bastusel och Slagnäs.

Till samrådet har Vattenfall Eldistribution tagit fram två alternativa ledningssträckningar (utredningsalternativ) mellan Bastusel och Slagnäs. Två alternativa stationsplaceringar finns även framtagna, en för varje alternativ ledningsdragning som studerats, se figur 1. Stationens placering beror på vilket ledningsalternativ som väljs.

Dagens långa radiella ledningar mellan stationerna Vargfors och Arjeplog medför att Vattenfall Eldistribution har svårigheter att uppfylla myndighetskrav för uttagslaster i området. Rådande lösning med en 150 kV-ledning till Arjeplog innebär att den ledningen svarar för all konsumtion och produktion från och till Arjeplog. Vattenfall Eldistribution har därför för avsikt att förändra och förbättra nätstrukturen i området. Föreslagen lösning innebär att en ny ledning byggs från Bastusel till Arjeplog. Det innebär även att en ny

regionnätstation bygg i Slagnäs vilket även innebär stora förbättringar av landsbyggnätet.

Syftet med denna handling är att hålla en fortsatt samrådsprocess inför prövningen av koncession för en ny ledning på sträckan mellan stationerna Bastusel och Slagnäs.

Inbjudan till samråd

Vattenfall Eldistribution inbjuder härmed till samråd enligt 6 kap 4 § miljöbalken kring rubricerade utredningsalternativ med berörda fastighetsägare, rättighetsinnehavare, myndigheter, organisationer, samebyar, föreningar och närboende.

Efter genomfört samråd och beaktande av inkomna synpunkter kommer Vattenfall Eldistribution att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalkens 6 kapitel. Miljökonsekvensbeskrivningen utgör en del av ansökan om ny koncession enligt Ellagen.

Synpunkter och information som kan vara värdefull för det fortsatta arbetet lämnas **senast 15 mars 2019** via e-post till jenny.lundberg@sweco.se eller skriftligen till

*Jenny Lundberg
Sweco Environment AB
Skolgatan 2 B
891 33 Örnsköldsvik*

Har ni några frågor är ni välkommen att kontakta Jenny på telefon 073-837 46 08 eller e-post jenny.lundberg@sweco.se. Samrådsunderlaget finns även att ladda hem från Vattenfall Eldistributions hemsida www.vattenfalleldistribution.se/samrad

Vid önskemål om karta över hur utredningsalternativet ligger i förhållande till er fastighet, kontakta Jenny enligt ovanstående uppgifter. Vi skickar ut karta efter mottaget önskemål.

Observera att inget fysiskt samrådsmöte kommer äga rum, Vattenfall Eldistribution AB önskar sig skriftliga svar.

Personuppgifter (namn och adress) till berörda i samrådet är hämtat från Lantmäteriet och Skatteverket. Syftet är att genomföra samrådsförfarandet enligt kap 6 miljöbalken.

Ansökan om ny koncession

För att få bygga, driftsätta eller utföra en betydlig ändring av en kraftledning krävs ett tillstånd, s.k. nätkoncession för linje, enligt Ellagen. Koncessionsansökan lämnas till Energimarknadsinspektionen som handlägger ärendet och efter remisshantering fattar beslut. Ansökan omfattar bland annat teknisk beskrivning, fastighetsägarförteckning, miljökonsekvensbeskrivning och karta. En beviljad nätkoncession gäller tills vidare med möjlighet till omprövning efter 40 år.

2 Alternativ

Enligt miljöbalken 6 kap 7 § ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla "en redovisning av alternativa platser, om sådana är möjliga, samt alternativa utformningar". Ledningens sträckning styrs av olika faktorer såsom byggbarhet, terrängförhållanden, förbindelsens längd, avstånd till bebyggelse och påverkan på miljöintressen.

Vattenfall Eldistribution har utrett ett antal alternativa utredningsstråk inom ett stort utredningsområde och som identifierats genom en sammanvägning av ovanstående faktorer. Efter samråd med länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbottens län, berörda kommuner och samebyar i ett tidigt skede i utredningsprocessen valde Vattenfall Eldistribution att gå vidare med två utredningsstråk. Efter utökat samråd där även fastighetsägare och rättighetsinnehavare inom utredningskorridorerna samt övriga berörda myndigheter, organisationer och föreningar deltog, modifierades stråken ytterligare och två utredningsalternativ för ledningssträckning togs fram som Vattenfall Eldistribution nu valt att gå vidare med. Dessa redovisas nedan samt i figur 1.

Utredningsalternativ B1

Alternativ B1 omfattar en cirka 35 kilometer lång sträcka mellan station Bastusel och station Slagnäs, se figur 1. Ledningen börjar vid station Bastusel och går i västlig riktning genom obruten terräng de första ca 6 kilometrarna. Ledningen viker sedan av mot nordväst och följer till stor del befintlig väg fram till stationen i Slagnäs.

Utredningsalternativ B2

Alternativ B2 omfattar en cirka 32 kilometer lång sträcka mellan station Bastusel och station Slagnäs, se figur 1. Ledningen börjar vid station Bastusel och går i nordvästlig riktning, till stor del kring befintliga vägar/skogsbilvägar ända fram till stationen i Slagnäs.

Nollalternativ

Dagens långa radiella ledningar mellan stationerna Bastusel Vargfors och Arjeplog medför att Vattenfall Eldistribution har svårigheter att uppfylla myndighetskrav för uttaglast i området, samt att rådande nätstruktur har inbyggda svagheter som skulle kvarstå med nollalternativet. Effekterna av detta är att Vattenfall Eldistribution har svårigheter att uppfylla Energimarknadsinspektionens funktionskrav på leverans av el av god kvalitet och att förutsättningarna för den framtida elförsörjningen av Skellefteälvens dalgång undermineras.

Nollalternativet innebär också att de miljökonsekvenser som kan förväntas uppkomma vid fortsatt drift uteblir.

3 Utförande

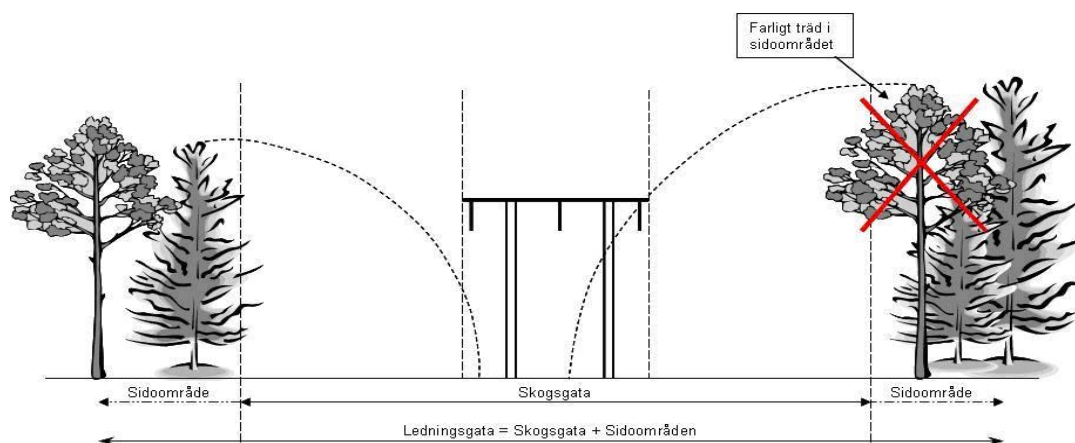
Den nya 150 kV-luftledningen kommer framförallt att byggas med träportalstolpar med en ungefärlig stolphöjd på 14–20 meter beroende på markförhållanden och topografi exklusive ytterligare 2 meter för enkel/dubbla topplinor med (optiskfiber) OPWG, se exempel i figur 2. Komposit- och/eller stålstolpar kan vara ett alternativ vid passager som kräver höga stolpar. Fasbredden (avståndet mellan ytterfaserna) blir ca 10 meter och avståndet mellan faslinorna är ca 5 meter.

Den nya 150 kV-ledningens ledningsgata skulle i nysträckning bli cirka 40 meter bred. Vid parallellgång med väg kräver väghållaren normalt ca 10–12 meter mellan vägområde och Vattenfall Eldistributions närmaste anläggningsdel.

Figur 2. Exempel på 150 kV-ledning på tvåbent trästolpe (portalstolpe) med enkel topplina.

Under drift kommer regelbundet underhåll av ledningsgatan att ske för att hålla ledningsgatan säker för fallande träd och att inte växande träd i ledningsgatan riskerar nå upp till faserna eller i dess närhet. Att en ledning är trädsäker innebär att inga träd intill kraftledningen får bli så höga att de riskerar falla på ledningen. Utöver den avverkning som sker i samband med underhåll av skogsgatan måste därför även enstaka så kallade farliga kantträd avverkas i sidoområdena, se figur 3.

Figur 3. Principskiss för ledningsgata, skogsgata och sidoområden med farliga kantträd.

4 Förutsättningar och förutsedd miljöpåverkan

I detta kapitel redovisas en beskrivning av olika intressen som berörs av utredningsalternativen och en översiktlig bedömning av vilken påverkan som projektet kan medföra på dessa intressen. I den miljökonsekvensbeskrivning som bifogas ansökan om nätkoncession för linje kommer en utförligare beskrivning av berörda intressen att ske tillsammans med förväntade miljökonsekvenser till följd av planerade åtgärder.

Kommunala planer

Förutsättningar

Inom Sorsele och Arjeplogs kommuner ligger alternativ B1, inom Arvidsjaurs kommun ligger alternativ B2 och inom Malå kommun ligger alternativ B1 och B2.

Berörda översiktsplaner antogs av kommunfullmäktige 2001 för Malå, 2015 för Arvidsjaur och 2018 för Arjeplog. Arbeta med ny översiktsplan för Sorsele kommun pågår just nu, tidigare översiktsplan antogs 2001.

Utredningsalternativ B1 går utanför och söder om detaljplanelagt område i Slagnäs.

Förutsedd miljöpåverkan

Utredningsalternativen bedöms inte stå i konflikt med kommunernas kommunala planering.

Landskap och bebyggelsemiljö

Förutsättningar

Landskapet är flackt till svagt kuperat och präglas främst av skogsmark med inslag av våtmarker och sjöar. Skellefteälven rinner i sydostlig riktning centralt genom området och tillhör Skellefteälvens avrinningsområde. Större samlad bebyggelse finns i Slagnäs. Landskapet präglas av ett aktivt skogsbruk med blandade åldersstrukturer av i huvudsak tallskogar.

Förutsedd miljöpåverkan

En luftledning utgör ett visuellt inslag i landskapet och i bebyggelsemiljöer. Påverkan begränsas dock eftersom ledningen till stor del uppförs i skogsmark med liten exponering mot omgivande landskap.

Under byggtiden kan viss ljudpåverkan och försämrad framkomlighet förekomma. Påverkan är dock tidsbegränsad och övergående varför den inte bedöms utgöra någon påverkan på landskap eller bebyggelsemiljö.

Kring kraftledningar alstras elektromagnetiska fält. Fältstyrkan beror på strömmens storlek och på fasernas inbördes placering och avstånd till varandra. Forskning avseende fältens eventuella påverkan på människors hälsa har pågått under lång tid utan att något resultat erhållits. Istället tillämpas försiktighetsprincipen som definieras i 2 kap. 3 § miljöbalken. Det innebär att man som innehavare av en nätkoncession för linje ska förebygga, hindra och motverka att ledningen medför en risk för skada eller olägenhet för människors hälsa, om det är möjligt att göra det till rimliga kostnader. Detta är en princip som Vattenfall Eldistribution följer. Det värde som Energimarknadsinspektionen förhåller sig är 0,4 mikrotelsla. Vattenfall Eldistribution kommer inför det fortsatta arbetet att genomföra magnetfältberäkningar vilka kommer att redovisas i den kommande MKB:n.

Sammantaget bedöms effekterna för landskap och bebyggelsemiljö som begränsade.

Naturvärden

Förutsättningar

Alternativ B1 korsar två grundvattenförekomster samt två vattendrag och alternativ B2 korsar fyra vattendrag som alla är klassificerade enligt VISS, se bilaga 2.

Laggträskåsen är av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6§ miljöbalken och ligger i nära anslutning till alternativ B1, se bilaga 1.

Båda alternativen berör områden som ingår i länsstyrelsens våtmarksinventering och som innehar någon av naturvärdesklassningarna mycket högt, högt, eller visst naturvärde.

Förutsedd miljöpåverkan

Påverkan av en ny luftledning sker under byggfasen i form av markarbeten, förändrade ljudnivåer, avverkning för ledningsgator och genom anläggande av stolpar. En ny ledningsgata kan även medföra positiv påverkan genom en ökad population av pollinerade insekter. För att begränsa påverkan på naturvärden kan ledningar placeras längs befintlig infrastruktur såsom vägar och kraftledningar.

Ett flertal biflöden till Skellefteälven passerar av alternativen. Vid detaljprojektering kan passering av vattendrag ske utan påverkan på naturmiljön.

Alternativ B1 passerar igenom riksintresseområdet Laggträskåsen, som är av riksintresse för naturmiljön. Påverkan på riksintresset kan minimeras genom att ledningen vid detaljprojektering placeras så att påverkan på riksintresset uteblir.

Båda alternativen passerar i utkanten av våtmarker med mycket höga naturvärden och båda berör och/eller korsar våtmarker som klassats hålla högt eller visst naturvärde. Påverkan på områden som finns med i länsstyrelsens våtmarksinventering kan i stor grad undvikas vid detaljprojektering genom att anpassa avstånden mellan stolparna.

Sammantaget bedöms effekterna av alternativ B1 och B2 som begränsade för naturmiljö- och fågelvärden utifrån att känsliga miljöer kan undvikas att påverkas negativt.

Förutsättningar för fågelliv och bedömning av konsekvenser för fågellivet kommer att utredas och presenteras mer utförligt i miljökonsekvensbeskrivningen.

Kulturmiljövärden

Förutsättningar

Ett antal kända kulturhistoriska lämningar finns registrerade som fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i anslutning till alternativ B1 och B2, se bilaga 2.

Förutsedd miljöpåverkan

Under byggfasen sker påverkan av en ny luftledning på kulturmiljövärden i form av markarbeten, avverkning för ledningsgator och genom anläggande av stolpar.

Kulturhistoriska lämningar kan undvikas vid detaljprojektering. Sammantaget bedöms utredningsalternativen inte innebära några effekter på kulturmiljövärden.

Rekreation och friluftsliv

Förutsättningar

Området som berörs av utredningsalternativen är tillgängligt för skoteråkning, jakt, bär- och svamplockning och som strövområde.

Förutsedd miljöpåverkan

Påverkan på rekreation och friluftsliv kan ske i form av förhöjda ljudnivåer och begränsad framkomlighet under anläggningskedet. Påverkan är dock kortvarig och när luftledningen är i drift utgör den inget hinder för friluftslivet. Ledningsgatan innebär inga restriktioner för jakten i området. Däremot kan den öppna ledningsgatan fungera som födolokal för älg och rådjur vilket kan vara positivt med hänsyn till jaktintressena. Sammantaget bedöms utredningsalternativen ge begränsade effekter på rekreations- och friluftslivsvärden.

Rennäring

Förutsättningar

Alternativ B1 ligger inom skogssamebyarna Malå och Maskaure åretruntmarker, se bilaga 3. Inom åretruntmarkerna får rennäringen vistas hela året medan vinterbetesmarkerna är de områden där renarna får vistas under perioden 1 oktober-30 april. Alternativ B1 ligger inom kalvningsland för Malå sameby. Ledningen går genom område av riksintresse för rennäring enligt 3 kap 5§ miljöbalken.

Alternativ B2 ligger inom skogssamebyarna Malå och Mausjaur åretruntmarker. Området norr om Bastusel utgör riksintresse för rennäring för Malå sameby och utgör kalvningsland. Innan ledningen når fram till Slagnäs berörs ett riksintesseområde för rennäringen för Mausjaur sameby. Området nyttjas som sommar- och höstbetesland. Området ingår i ett större område som är redovisat som trivselland och nyttjas under våren och sommaren. Trivselland är områden dit renarna naturligt söker sig för bete och vila under en längre period. Området är betesland under sommar och vår.

Förutsedd miljöpåverkan

Påverkan av en ny ledning på rennäringen sker under byggfasen i form av avverkning för ledningsgata. Effekter under byggskedet kan vara tidsbegränsad ökad mänsklig närvaro och förhöjda ljudnivåer, samt tillfällig nedsättning av markens värde som betesmark. Effekter under driftskedet kan uppstå i samband med underhållsåtgärder eller av att ledningsgatan blir ett öppet stråk som renarna följer eller som nyttjas av skoterkörning.

Båda alternativen går till stor del parallellt med väg så effekterna kan begränsas. Sammantaget bedöms det finnas risk för negativa miljöeffekter av utredningsalternativen då de går genom betesmark som är viktig för rennäringen och till viss del genom riksintresse för rennäring.

Infrastruktur

Förutsättningar

E45 är utpekad som riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8§ miljöbalken. Alternativ B2 går parallellt med vägen och de båda potentiella stationerna som alternativen ansluter till ligger bredvid E45:an, se bilaga 1.

Alternativen passeras av Svenska Kraftnäts 400 kV-ledning.

Förutsedd miljöpåverkan

Påverkan på infrastruktur under anläggningskedet sker i form av korsande över eller under befintlig infrastruktur med risk för störning av verksamheten. Påverkan är dock kortvarig och när ledningen står på plats utgör den inget hinder. Effekterna på infrastruktur bedöms som begränsade.

5 Fortsatt arbete

Efter samrådet kommer inkomna synpunkter att sammanställas i en samrådsredogörelse som lämnas till länsstyrelsen för beslut om betydande miljöpåverkan. Information och synpunkter som framkommer under samrådet är en viktig grund för det fortsatta arbetet.

Därefter kommer en miljökonsekvensbeskrivning att utarbetas med hänsyn till de synpunkter som inkommit och de ytterligare utredningar som genomförts.

Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att behandla konsekvenser och vid behov lämpliga försiktighetsåtgärder.

De viktigaste frågorna i miljökonsekvensbeskrivningen är direkta och indirekta konsekvenser för landskapsbild, boendemiljö, natur- och kulturmiljö, rennäring samt rekreation och friluftsliv. Konsekvenser för såväl anläggnings- som driftskede kommer att beskrivas.

6 Tidplan

Koncessionsansökan är planerad att lämnas in under sommaren 2019.